

Tegyünk együtt a méhnyakrák ellen!

Egy újabb alkalom, hogy jobban odafigyeljen önmagára és egészségére

Kiket érint a méhnyakrák?

A méhnyakrák a 45 év alatti női korosztályban a második leggyakoribb daganattípus. Azok körében, akik nem járnak rendszeresen nőgyógyászati szűrésre, a méhnyakrák csendes gyilkosként viselkedik: évek alatt fejlődik ki, miközben az érintett nők általában hosszú ideig semmilyen tünetet nem észlelnek. Mire a tünetek megjelennek, a betegség gyakran már előrehaladott stádiumánál tart. Hazánkban kb. 1200 új esetet fedeznek fel évente, és még mindig közel 450 nő hal meg méhnyakrákban.

A méhnyakrák okozta jelentős halálozáson túl a „túlélők” sokszor a meddőség súlyával a vállukon élhetnek csak tovább, ha a rákos szövet nagy kiterjedésű és műtéti eltávolítására van szükség.

Mi okozza a méhnyakrákot?

A méhnyakrákot a humán papillomavírus (HPV) rákkeltő törzsei okozzák, ezek nemi érintkezéssel jutnak a szervezetbe. Sajnos az óvszer használata nem elégséges a HPV-fertőzés kivédésére, mivel a vírus nemcsak közösüléssel, hanem az intim testrészek bőrfelületének érintkezésével is terjed.

A HPV-nek körülbelül 100 különféle típusát ismerjük, de ezek közül csak 15 okoz méhnyakrákot. Az 5 leggyakoribb és legagresszívabb törzs a HPV 16/18/45/31/33, melyek a méhnyakrákos esetek több mint 80 százalékáért felelősek.

A HPV nagyon elterjedt: a becslések szerint a nők közel 80 százaléka megfertőződik vele, és a fertőzések 50 százaléka során valamelyik rákkeltő típus jut be a szervezetükbe. Szerencsére a fertőzések többsége magától elmúlik, ám ha tartósan fennmarad, a méhnyakrák kialakulásának kockázata meredeken emelkedik. A rákkeltő típusúval való tartós fertőzöttség a méhnyak sejtjeinek kóros és rákmegelőző elváltozásaihoz vezethet, amelyekből idővel kialakulhat a daganat.

A szűrés segít a betegség idejében történő felismerésében

A méhnyakrák elleni küzdelem egyik fegyvere a betegség időben történő felfedezése. Hazánkban a sejtkenetvétellel végzett rendszeres méhnyakszűrés minden nő számára térítésmentesen hozzáférhető, így a korai felfedezés jó lehetőségét jelenti. Bizonyítékhoz juthatunk általa a kóros vagy rákmegelőző elváltozáson átment sejtek jelenlétéről, és néhány esetben hamar el is lehet távolítani a beteg szövetrészt.

Bár a szűrés jó segítség rákhoz vezető elváltozások észleléséhez, a kóros esetek körülbelül 20 százalékát még ezzel sem lehet felfedezni. Az is igaz, hogy a pozitív lelettel való szembesülés minden nő számára megrázó és aggasztó „élmény”, akárcsak az érintett sejteket eltávolító műtéti beavatkozás.

Az igazi megelőzést a védőoltás alkalmazása jelenti

A méhnyakrák megelőzésének elsődleges módja a védőoltás alkalmazása, amely megakadályozza a humán papillomavírus (HPV) rákkeltő típusai által kiváltott fertőzés kialakulását. A tartós HPV-fertőzés kóros sejtek képződését idézheti elő a méhnyakon, és a hámelváltozások egy részéből évek alatt méhnyakrák alakulhat ki.

Az oltóanyag a HPV egyes immunválasz kiváltásáért felelős fehérjerészét tartalmazza, de nem tartalmazza a vírus örökítőanyagát, ezért az oltás soha nem okoz rákot. A HPV elleni védőoltás három adagból áll, az első és a harmadik adag között fél évnek kell elteltie.

Mivel a HPV nem egy „közönséges” vírus, és különös veszélyt jelent azzal, hogy képes rejtve maradni az immunrendszerünk előtt. Ezért fontos elérnünk, hogy az oltás által keltett immunválasz egyenletesen erős és tartós maradjon, valamint hogy védelmet biztosítson a leggyakoribb és legagresszívabb rákkeltő vírustípusokkal szemben.

Kinek javasolt a vakcina?

A vakcina elsősorban a serdülő lányok részére javasolt, azonban a felnőtt nőknek is ajánlott, mivel minden szexuális életet élő nő ki van téve a rákkeltő HPV-vel történő fertőzés és újrafertőződés veszélyének, továbbá a rákkeltő HPV-vel történő fertőzés tartóssá válása a szervezetben az életkor előrehaladtával nő. Felnőtt nők esetében az oltás alkalmazásának feltétele a negatív citológiai (méhnyakszűrés) lelet. A méhnyakrák elleni védőoltást 9-55 éves korú nőknél vizsgálták.

Bizonyított, hogy az oltás hatékony a rákkeltő HPV törzsek ellen. Fontos azonban tudni, hogy nem minden egyes törzs ellen véd, ezért a vakcinációt követően is ajánlott a rendszeres szűrővizsgálat. A méhnyakrák optimális prevenciójának része a preventív védőoltás alkalmazása, amelyet szűréssel kombinálva kell alkalmazni.

Ma megvan a lehetőségük saját jövőjük védelmére azzal, hogy soha nem mulasztják el a nőgyógyászati rákszűrést, és megbeszélnek kezelőorvosukkal a védőoltás előnyeit. Lehet, hogy az életüket mentik meg vele.